

РЕГИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА ХРИСТО БОТЕВ – ВРАЦА

Отчет за дейността през 2016 година

Регионална библиотека „Христо Ботев“ – Враца и през изминалата 2016 година продължи с реализирането на поставените основни задачи:

1. Утвърждаване на библиотеката като обществен и културен център, осигуряващ на гражданите равен достъп до всички видове информация;
2. Постоянно обогатяване на библиотечните колекции с традиционни /книжни/ и други носители на информация;
3. Приложение на съвременни информационни технологии в библиотечното, справочно-библиографско и информационно обслужване, което да осигури многоаспектно търсене с цел максимално удовлетворяване потребностите на читателите;
4. Насърчаване на четенето със специално внимание към децата;
5. Активно участие със свои инициативи и дейности в националните библиотечни прояви и кампании – Маратон на четенето, Национална библиотечна седмица, Национална кампания „Чети с мен“ и др.;
6. Издателска и популяризаторска дейност по повод актуални дати и годишнини от местния и национален календар, включваща изработване и издаване на книги, библиографски справки, мултимедийни презентации и др.;
7. Утвърждаване ролята на РБ като координационен, експертноконсултантски и квалификационен център за библиотеките от област Враца;
8. Разширяване контактите и партньорствата с институции, обществени организации, НПО, сдружения, съюзи и библиотеки от

страната и чужбина. Участие в проекти на регионално и национално ниво.

I. Библиотечни дейности

1. Комплектуване и организация на библиотечните фондове и каталози

Комплектуването на фондовете е основна и неизменна задача на Регионална библиотека „Христо Ботев“. В края на 2016 година фондът на библиотеката наброява 260 319 библиотечни документа на стойност 399 077.80 лева от всички отрасли на знанието и на различни носители на информация. Като: научна 58.8%; художествена 31%; детска научнопопулярна 3.9%; детска художествена литература 6.1%. Спазено е едно добро съотношение на художествени и отраслеви БД. През 2016 година са постъпили 3 135 библиотечни документа на стойност 25 838.32 лева, от които 3 050 книги, 66 периодични издания, 6 графични издания, 4 бр. компактдискове, 9 т. нотни издания. През 2016 година новонабавените библиотечни документи са с 91 по-малко в сравнение с 2015 година. Положителният резултат в комплектуване фондовете на библиотеката е постигнат благодарение съпричастността и доброто отношение на граждани, институции и издателства към библиотеката, които продължават активно да даряват книги от личните си колекции и издателската си продукция.

За 2016 година в библиотеката от дарения са постъпили 2 265 библиотечни документа на стойност 16 472.80 лв. От Сдружение „Градски Читални“ получихме през изминалата година щедро дарение – във фонда на Регионална библиотека – 549 тома в областите медицина, техника, психология, художествена литература и детска художествена литература.

Почетният консул на България в Марсилия - Жан-Мари Рене Мартен ни дари цялата поредица луксозно издание на енциклопедия „Larousse“. В резултат от обявената дарителска кампания „В помощ на ученика“ получихме 82 тома художествена литература от български и чужди автори. Приключихме окончателно частичната инвентаризация на отдел „Детски“ -

съответно фонд „Детска читалня“, „Детски справочен“ и „Детски подръчен“. Изготвени са актовете за отчисления на установените липси, остойностени, разпределени по отрасли на знанието и езици, отразени са в каталозите, инвентарните книги и книгите за движение на фонда. Изработен е констативният протокол за инвентаризацията, установени липсите, които са в рамките на допустимите според нормативните документи. Паралелно с частичната инвентаризация, в изпълнение на Заповед №18/2016 г. на Директора от фонд „Детски подръчен“ бяха отчислени библиотечни документи по причина остарели по съдържание – 87 т. и физически изхабени - 294 т. От фондовете на отдел „Детски“ бяха отчислени 261 библиотечни документа по причина „липсващи при инвентаризация“. Със Заповед № 30 на Директора от 30.11.2016 година е започната и частична инвентаризация на Фонд „Периодика“.

Набавените библиотечни документи са обработени технически, класифицирани, сигнирани, индивидуално и групово регистрирани в инвентарна книга и КДФ в модул „Книги“.

Записите в модул „Книги“ на програма АБ са 70 230 бр. През отчетната година са въведени 1 402 нови записи.

От фондът на отдел „Заемна за дома“ са подменени 423 т. физически изхабени заглавия, със същите от дарения в по-добро физическо състояние. Отразени са промените в класификационни индекси, сигнатури и сигли на редактирани заглавия в читателските каталози.

Абонаментът за 2016 година се състои от 67 заглавия, от които списания 33 и 34 вестници на стойност 4580.18 лв.

*Таблицы № 2, 3, 4 и 5 от приложението към отчета отразяват библиотечния фонд и набавените БД по съдържание, вид, език и начин на комплектуване.

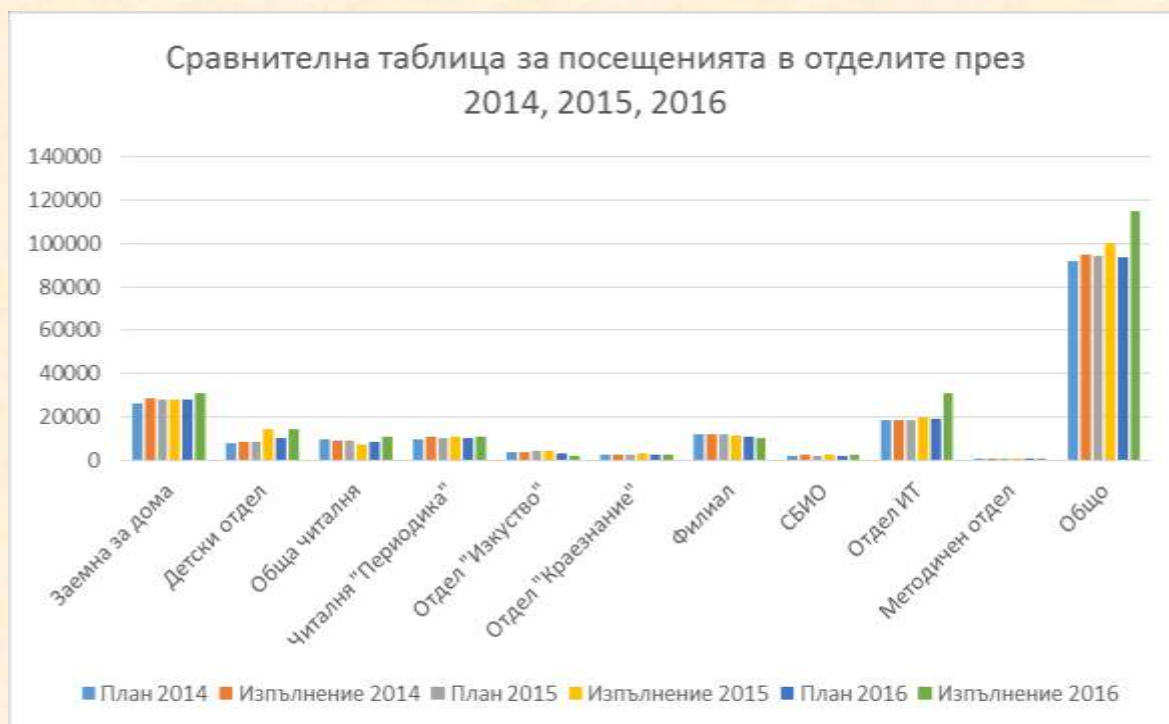
*Таблица № 8 отразява текущите периодични издания по вид и съдържание.

2. Библиотечна, справочно-библиографска и информационна дейност

През отчетния период Регионална библиотека е посетена от **115 196** читатели, раздадени са **140 437** библиотечни документи и е регистрирала **4 520** нови читатели.

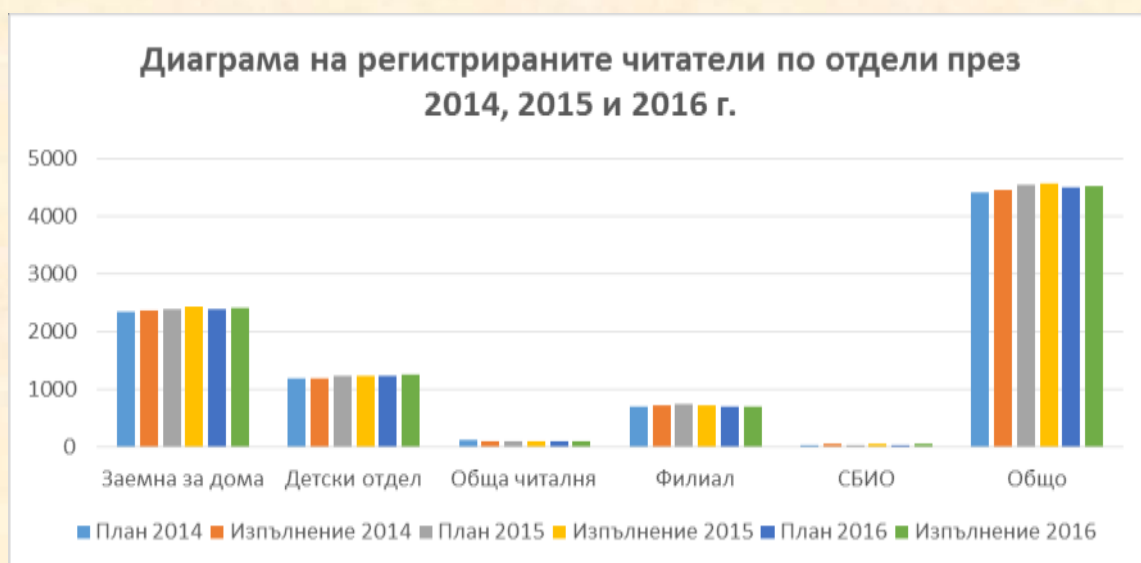
Приложените по-долу таблици отразяват плана и изпълнението на тези показатели по обслужващи отдели.

Сравнителна таблица за посещенията през 2014, 2015 и 2016 година

Диаграма на регистрираните читатели по отдели през 2014, 2015 и 2016 година

РЕГИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА „ХРИСТО БОТЕВ“ ВРАЦА
ОТЧЕТ 2016

Заети библиотечни документи в отделите през 2014, 2015 и 2016 година

Наблюдава се ръст в посещенията в библиотеката от близо 15 %, спрямо предходната година.

По отношение регистрирани читатели имаме промяна в процентно съотношение: рязко се е увеличило потреблението на библиотеката от ученици от начален и среден курс - 39%.

*Таблица № 6 и 7 от приложението на отчета отразяват регистрираните читатели по видове професии, пол, възраст и образование.

При заетите библиотечни документи най-голям е дялът на книгите - 79%; периодични издания - 18% и други носители - 3%. Тук съотношението се запазва, както през изминалата година.

*Таблицы № 2, 3 и 4 отразяват заетите БД по вид, отрасъл на знанието и език.

Значително е увеличено търсенето на информация от електронните бази данни – най-голям дял от тях са на ученици – 46.1%; студенти – 34.2%; работещи – 14.9% и други категории – 4.2%. От дистанционните услуги, като презапис на книги по телефона, се възползваха – 584 читатели, а от презапис по e-mail - 143.

Голямо внимание се обръща и на правнонормативните документи. Ежедневно се добавят и осъвременяват електронните ресурси: „Кодекси”, „Международни и национални счетоводни стандарти”, „Договори и доклади за напредъка на страните от ЕС”; „Документи с българско и европейско нормативно съдържание”; пълнотекстово съхранение в PDFформат на Държавен вестник за 2016 г. През изминалата година използването на платен режим за достъп до Правно-информационна система се оказва изключително полезен. Освен ревизирана нормативна документация, системата предлага готови формуляри на документи, много често търсени от потребителите. Достъпът до Европейско право, казуси по гражданско-процесуални иски и документация по решения и давания на съдебните органи също е полезен за потребителите. Близко 300 са извършените справки със системата АПИС.

Броят на справките, направени през годината е както следва: устни – 14 844; писмени – 132; търсене в автоматизираните БД и каталози – 11 963 - общо 26 939. Темите на писмените библиографски справки са определени от читателските търсения и са от всички отрасли на знанието.

Справочно-библиографското и информационно обслужване в библиотеката включва подготовка на информационни продукти и поддържане на справочния апарат. През изминалия период цялостната дейност на справочното обслужване бе подчинена на стремежа към пълно задоволяване на информационните потребности на ползвателите. В сравнение с миналогодишните потребителски търсения, впечатление прави голямото разнообразие на теми и нарастващата взискателност от страна на читателите за точност и пълнота на справката, както и бързина на направената услуга. Преобладават искания за икономическа, статистическа и фактографска информация, биографични разработки, а от там и нуждата за отразяване на нови източници на информация в базите данни на библиотеката. Обслужването е предназначено както за традиционни, така и за дистанционни потребители (виртуално обслужване). Тенденцията за обслужване от разстояние, започнала от преди няколко години, се утвърди като удобна.

Регионална библиотека полага усилия да удовлетвори потребностите на населението на град Враца в областта на е-здраве, е-култура, еобразование, е-заетост. В резултат на въведените иновативни услуги търсенията в електронните ни бази данни са се увеличили средно с около 40%. Продължи традицията за колективни посещения на ученици за запознаване с обслужването, справочния и информационен масив на библиотеката и провеждането на открити уроци, мултимедийни презентации по определени теми (включени в учебния процес), организирани и провеждани от обслужващите отдели.

През отчетната година се наблюдава повишен интерес към библиотеката и това се дължи на огромните усилия, които полагат всички специалисти не само в ежедневната работа, но и в организирането на различни инициативи. Нараства броят на наши читатели, ползващи автоматизираните потребителски места като резултат от навлизането на новите технологии, използването на по-съвършени неknижни носители, до известна степен

променените образователни критерии, променените нагласи, силното влияние на Интернет и др. Важен елемент в работата на библиотеката е обратната връзка с потребителите. Затова през изминалата година продължихме да изготвяме месечна класация на най-четените книги в отдел „Заемна за дома“, която ежесмесечно се публикува на страницата на библиотеката във Фейсбук и представяхме в съвместна рубрика с „ТВ Враца“. В края на годината изготвихме и класация за най-четените книги и в Детски отдел.

II. Информационни технологии

През изминалата 2016 година Регионална библиотека „Христо Ботев“ – Враца поддържа: 180 устройства, свързани помежду си в локална мрежа и с достъп до Интернет: 37 компютърни конфигурации, 3 преносими компютъра, 2 сървърни системи, 11 принтера, 2 мултифункционални устройства, 3 скенера, от които 1 за книги и 2 плоски, 6 рутера, 9 комутатора (суича), 2 UPS устройства, 2 мултимедийни проектора, 3 ТВ монитора, видеоконферентна система, над 100 периферни устройства – мишки, клавиатури, камери, тонколони, слушалки, 3 таблета, 2 смартфона и 2 електронни четци.

Посещенията на уебсайта на библиотеката през 2016 година са 25 224 от 12 730 уникални посетители. За същия период посещенията на Информационния портал са 5 905 от 2 353 уникални потребители. В сравнение с предходната година броят на посещенията и посетителите на сайта имат значително увеличение: при посетителите – близо 2 000 повече, а посещенията – близо 7 000 повече. Можем да направим извод, че присъствието на нашата библиотека в Интернет пространството се затвърждава и разширява все повече.

От февруари 2016 година Регионална библиотека създаде и нова страница в социалната мрежа Фейсбук. За много кратко време броят на последователите надмина 700 потребители. Анализите показват, че средно на ден страницата се преглежда от 699 потребители в социалната мрежа. Поголямата част от тях са жени на възраст от 25 до 34 години.

Положени бяха много усилия за разгласа на онлайн услугите, които могат да бъдат получени чрез сайта на библиотеката – търсене в каталозите, презапис на книги, резервация на книги, проверка на статус и др., което ще продължим като тенденция и през 2017 година.

Отдел „Информационни технологии“ извършва и експертноконсултантска дейност по въпроси, свързани с автоматизация на библиотечните дейности. В сравнение с предходни години, броят на консултациите се е увеличил с около 30%. През изминалата година специалистите от отдел „Информационни технологии“ са подпомогнали обслужването на 105 читатели чрез: онлайн формата за контакти – приети и изпратени на съответния отдел молби за презапис на книги – 26, запитвания в рубриката „Попитай библиотекаря“ – 21, по електронна поща – 8, на място в библиотеката са обслужени общо 43 потребители. Една част от тях са индивидуално обучени или консултирани по различни теми в областта на ИТ – работа с електронна поща, инсталиране на Windows, работа със Скайп и Фейсбук, работа с офис програми и др.

В сравнение с миналата година има увеличение средно с 10%, както на ползвалите онлайн услугите ни, така и на обслужените и обучени потребители тук на място в библиотеката. По-голям е процентът на обслужените и обучени потребители тук на място – 15% повече в сравнение с миналата година, докато при ползвалите онлайн услугите ни увеличението е 7.5%. Това също е положителен резултат от нашата дейност и показва, че библиотеката продължава да се развива като съвременен информационен център, предлагащ нов вид услуги.

III. Издателска дейност

През 2016 година в отделите „Краезнание“, „Изкуство“, СБИО, Обща читалня бяха подготвени писмени справки, препоръчителни списъци и информационни бюлетини, отразяващи читателските търсения, свързани с актуални теми, годишнини и събития.

През годината бе издаден Сборник „100 години от участието на врачанци в Първата световна война и Добричката епопея (1915-1918 г.)“.

Съставен е от Калина Тодорова и се издава с финансовото подпомагане на Фонд „Култура“ към Общински съвет - Враца. Това е седмата книга от поредицата „Наследство“. Сборникът съдържа материали от Дванадесетата регионална краеведска конференция „100 г. от участието на Врачанския край в Първата световна война 1915-1918г.“. Събитието е част от обширна програма, в която са включени поредица изяви, посветени на юбилея. Настоящият сборник обединява разработките на историци, учители, научни работници, краеведи, военни и ученици от различни институции и населени места на региона. Докладите на участниците са подредени по реда на тяхното представяне. Уводната статия е съкратен вариант на речта, произнесена от председателя на инициативния комитет на тържественото заседание на Общински съвет - Враца в чест на 35-и пехотен Врачански полк, състояло се на 7 септември 2016 г. Останалите материали са от двете сесии на краеведската конференция. В първата сесия са включени теми, свързани с участието на 6-та пехотна Бдинска дивизия в Добричката епопея. Акцент са статиите върху непубликувани документи от фондовете на музеите във Враца и Оряхово, от Държавен архив, библиотеки и читалища. Втората сесия е посветена на паметта на потомците: разкази и спомени на наследниците на участници във войната, паметни места и чествания. Тук е включена и една езиковедска разработка, посветена на военната терминология в книжовно-езиковата практика, както и два материала от Дигиталната библиотека на Регионална библиотека „Христо Ботев“ - Враца.

IV. Културна дейност

За отбелязване на актуални събития, дати, годишнини и теми от националния и местен календар през 2016 година бяха организирани редица инициативи. Като най-запомнящи се безспорно бяха:

Нощ в библиотеката

От 1995 г. насам с решение на ЮНЕСКО 23 април се отбелязва по цял свят като Световен ден на книгата и авторското право. Световната нощ на

книгата – „най-голямото масово подаряване на книги”, е инициатива, насърчаваща четенето и начин любимите ни книги да достигнат до нови читатели. Провокирана от тази световна инициатива Регионалната библиотека се включи в Световната нощ на книгата'2016. Стотици приятели и почитатели на литературата и изкуствата участваха в изявиите.

Образователна програма „Роден край”

За 2016 година са проведени 12 краеведски разходки и 6 арт работилници в няколко направления: Ботеви места във Врачанския край, Символите на Враца, Празничен народен календар, Стара Враца и Наследство (работа на терен). Участници са общо над 500 деца от училищата във Враца и читалищата в село Паволче и кв. „Кулата”.

Маратон на четенето

В периода от 2 до 23 април над 1 500 участници се включиха в инициативите на библиотеката за поощряване общуването на читателите с книгите. Заедно се потопихме във вълшебния свят на приказките, в света на отминали времена и герои, оставили трайни следи в родната и световна литература. Специални гости бяха детските авторки –Диана Петрова, която е автор на книгата „Мъдри приказки за деца и родители“ и Весела Фламбулари автор на „Мина, магиите и бялата стъкленица”.

Областно ученическо състезание „Истината е свята, свободата е мила” – да се гордеем с Ботев!”

За пета поредна година в Ботеви дни 2016, Регионална библиотека съвместно с Община Враца и Регионален инспекторат по образованието – Враца, организира Областно ученическо състезание „Истината е свята, свободата е мила - да се гордеем с Ботев!”. В състезанието участие взеха шест отбора – ОУ „Христо Ботев” - с. Баница, община Враца, СОУ „Христо Ботев” - гр. Враца, община Враца, СОУ „Христо Ботев” - гр. Козлодуй, община

Козлодуй, ОУ „Отец Паисий“ - с. Софрониево, община Мизия, ОУ „Н. Й. Вапцаров“ - с. Селановци, община Оряхово и СОУ „Васил Воденичарски“ - с. Хайредин, община Хайредин. Състезанието бе в три кръга. В първия кръг за първа година участниците решаваха тест: „Христо Ботев - живот и дело“. Във втори кръг отборите редиха пъзели с паметниците по Ботевия път и разказваха за тяхната история. В трети кръг, наречен „Жив е той, жив е“, учениците трябваше да рецитират стихотворение от Христо Ботев или да представят свое лично творчество.

Участниците в състезанието бяха оценявани от жури в състав: Румяна Цветкова – старши експерт по обществени науки и гражданско образование, Петя Николаева – старши експерт по български език и литература в Регионален инспекторат по образованието и Калина Тодорова - завеждащ отдел „Краезнание“ към Регионална библиотека „Христо Ботев“. На първо място се класира отборът на СОУ „Христо Ботев“ - гр. Враца с ръководител Цветомила Димитрова. Второто място си поделиха учениците от ОУ „Отец Паисий“ - с. Софрониево, община Мизия с ръководител Полина Пейчева и ОУ „Христо Ботев“ - с. Баница, община Враца с ръководител Лилия Божинова. Третото място заеха отборите от СОУ „Васил Воденичарски“ - с. Хайредин, община Хайредин с ръководител Мариела Петрова и ОУ „Н. Й. Вапцаров“ - с. Селановци, община Оряхово с ръководител Виктория Костадинова. Всички участници в състезанието получиха награди и грамоти.

Национална кампания „Чети с мен“

През месец юни бе проведено третото издание на кампанията. Стотици приятели на хубавата книга четеха откъси от любимите си произведения. В специално създадени зони за четене, малките ни приятели слушаха детски приказки, рисуваха любимите си приказни герои.

Лято в библиотеката

За поредна година Регионална библиотека „Христо Ботев“ подготви програма за работа с малките си читатели през ваканционните месеци. Този път създадохме три изключително успешни инициативи – „Пътешествие в

библиотеката“ - игра за деца над 7 години от типа „откриване на съкровища“. По зададени признаци, послания и чрез загадки деца търсиха книги и откъси от тях в отделите и каталога. По този начин те придобиха знания и умения за търсене и ориентиране в „дома на книгите“. „Приказни пътечки“ – играта, която подарихме на нашите наймалки читатели. Изобретихме пъзел с приказни герои под формата „игра на дама“. Подбрахме най-популярните детски герои от любимите книжки - Мечо Пух, Малкият принц, Снежанка, Трите прасенца и др. С всички, които обичат приказките, детските книжки и все още им се играе с кукли, поиграхме в Работилницата за кукли и детски игри, драматизации и мечти „Приключенията на Мечо Пух и Йори“. Този тип занимания предразполагат децата да бъдат активни в четенето и да общуват помежду си. В периода от 30 юни до 1 септември в организирани от библиотеката 67 инициативи участваха 1 015 деца.

Есенни игри

През годината предложихме на нашите най-малки читатели и една нова форма на работа с деца – есенни игри „Магията на буквите“. Инициативата се проведе от октомври до декември с помощта на активни карти и забавни игри за бързо научаване на буквите.

За Регионална библиотека работата с деца е във фокуса на вниманието, а през последните 6 години тя е основен приоритет. Ние провеждаме целенасочена политика, включваща различни форми с цел разширяване на кръга от четящи деца и преодоляване на негативните тенденции за отлив от книги и четене.

Тринадесетата регионална краеведска конференция „Духовата музика - XX век - емблемата на Северозападна България“

Общо 25 изследователи от Северозападна България се включиха в Тринадесетата краеведска конференция „Духовата музика - XX век -

емблемата на Северозападна България”, организирана от Регионална библиотека „Христо Ботев” – Враца и Регионално управление на образованието – Враца. Форумът започна с дефиле от сградата на читалище „Развитие 1869”, начело с Духовия оркестър и приключи пред Регионалната библиотека с кръшно Дунавско хоро. 22-те разработки, включени в програмата, бяха разпределени в две сесии. Първата включваше изследвания за духовите музика в трите областни града – Враца, Видин и Монтана и приносът на Дико Илиев. Във втората част бяха представени историите на ученическите и селски духови оркестри от Врачанския край.

Изложба „Коледно послание с послетис” – коледни и новогодишни картички от цял свят, голяма част от тях ръчно изработени от средата на ХХ в. – дарение на РБ.

Културната дейност в Регионална библиотека през 2016 година бе насочена основно към привличане на нови читатели, приобщаване към книгата и четенето и обогатяване културния живот в града.

*В приложение № 9 са посочени видовете библиотечни инициативи през 2016 година.

V. Проекти и програми

Проект „Трансграничен център за информация и комуникация Долж -Враца“

Дигитална библиотека

<http://iportal.libvratsa.org/wp/>

Стартира през септември 2015 г. с 500 дигитални обекта в 5 колекции.

1. Колекция „Пощенски картички”:

Съдържа пощенски картички, дипляни и брошури на различни езици – лице и гръб, с теми: „Стара Враца”, „Площад „Хр. Ботев”, „Природни и културно-исторически забележителности”, „Великденски картички”, „Коледни

и новогодишни картички”, „Врачански балкан” и „Свети места – църкви и манастири”.

2. Колекция „Фотографии”:

Черно-бели и цветни фотографии, лице и гръб от различни периоди на ХХ век, с теми: „Враца и Врачански край”, „Бит и традиции”, „Празници и обичаи”, „Традиционно облекло”, „Читалища и читалищен живот”, „Училища”, „Църкви и манастири”, „Природни забележителности” и др.

3. Колекция „Автентичен фолклор – записи”:

Прехвърлени и обработени от аналогови звуконосители (магнетофонни ролки, аудио-касети) в цифров вид народни песни, легенди и предания, разкази с краеведски характер, приказки и обичаи – празничен народен календар, традиционни занаяти и трудова дейност, детски игри и наричания, народна метеорология и медицина.

4. Колекция „Наследство – книги, сборници и юбилейни листове”:

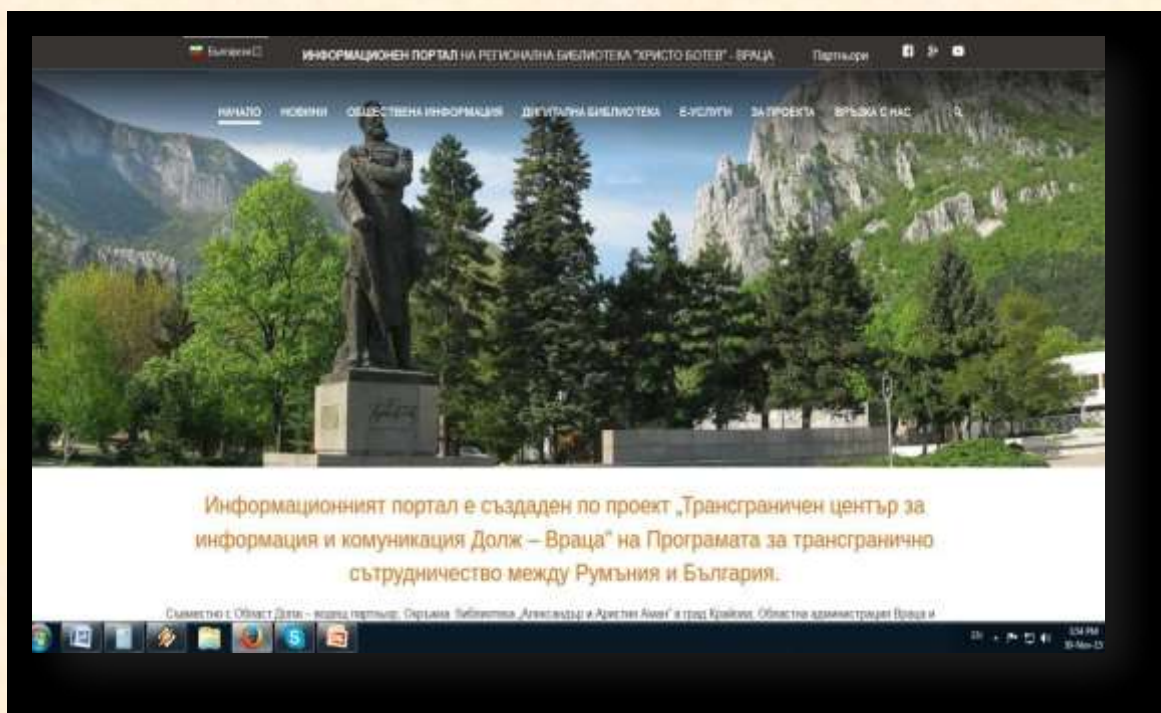
Книги от поредиците издания на Регионална библиотека „Христо Ботев” „Роден край” и „Наследство”; Алманаси и сборници с краеведски характер, юбилейни издания. В тази колекция са включени материалите (текстове и презентации) от проведените 10 регионални краеведски конференции „Миналото на родния край – послание към бъдещето”.

5. Колекция „Христо Ботев”:

Книги, сборници, юбилейни листове и други документи (афиши, програми, покани и др.), свързани с традицията на Ботевите чествания, похода „Козлодуй - Околчица” и др. Тематичната колекция включва и редки местни издания, посветени на Христо Ботев и Ботевите четници; Ботевите места от Козлодуй до Врачанския балкан.

В края на 2016 г. тя почти утроява броя на общодостъпните дигитални обекти: 1 186 – пощенски картички, фотографии, фотоалбуми, книги, алманаси и сборници от 31 населени места и 122 – автентични записи – аудио от 12 населени места. Поетапното попълване на колекциите продължава по план.

„Смарт-Либ” – Комуникационен център в библиотеката

Регионална библиотека „Христо Ботев” – Враца започна работа по проект „Смарт-Либ” – Комуникационен център в библиотеката. Партньорските организации по проекта са библиотека при НЧ „Просвета1915” – град Мизия и НЧ „Развитие 1892” – град Бяла Слатина.

Основната цел е създаване на мобилен комуникационен център за обучение на потребители за работа с мобилни устройства и приложения.

Специфичните цели - да се повиши компетентността на 24 библиотечни служители за работа с мобилни устройства и приложения с цел формиране на умения и оказване на помощ и съдействие на потребителите; да бъдат обучени част от хора във възрастова група над 55 г. в умения за работа с мобилни устройства и приложения; да се утвърди ролята на Регионалната библиотека като водещ методичен център за другите библиотеки на територията на област Враца.

Целевата група са потребители на възраст над 55 години. В резултат на проекта ще бъдат обучени 80 потребители – 40 от Враца, разделени на 4 групи по 10 човека, по 20 потребители от градовете Бяла Слатина и Мизия, разделени на по 2 групи по 10 човека.

В рамките на проекта бе изграден мобилен комуникационен център. По време на обученията той е позициониран в Обща читалня на Регионална библиотека „Христо Ботев“ – Враца, а след това ще бъде на разположение на целевата група и ще представлява щанд с таблет, смартфон и четец за електронни книги.

Обученията ще бъдат заснемани и монтирани в 3 видео урока „Златни умения“. Създадените три продукта ще бъдат записани на DVD носители и ще бъдат разпространени до десетте библиотеки в общинските центрове в област Враца. Като последна дейност се предвижда създаване на видеофилм „Моят Смарт-Либ“, който ще проследи процеса на обучение на един потребител и ще се покаже начина, по който се променя живота му след неговото обучение за работа с мобилни устройства и приложения.

Продължителността на проекта е от септември 2016 година до април 2017 година. Общият бюджет е 4 811 лева.

Този проект се реализира с подкрепата на Фондация „Глобални библиотеки-България“ в рамките на конкурс „Библиотеката - активен участник в обществения живот“, в изпълнение на договор РД11-00115/24.06.2016 г. с Министерство на културата.

Проект „Пусни книга на свобода“ На 24 май - Денят на българската просвета и култура и на славянската писменост Регионална библиотека стартира инициативата „Пусни книга на свобода“. Първата къщичка за размяна на книги бе поставена в градинката зад паметника на Христо Ботев.

Проектът се реализира с подкрепата на Община Враца, а книгите са предоставени от издателство „Персей“, издателство „Вакон“ и читатели. Обособената буккросинг зона се координира от Регионална библиотека и периодично се захранва с книги, дарени от издателства, институции и граждани. Два пъти в седмицата библиотекари проверяват на място за нови книги, които ще регистрират на сайта. *„Пътят към библиотеката“*

Регионална библиотека се включи в проект на Фондация „Глобални библиотеки – България“ чрез който бяха изработени, доставени и монтирани указателни табели в град Враца. Цел на проекта бе библиотеките да станат

„видими“ за обществеността и те да се популяризират като места, където гражданите да могат да ползват безплатно Интернет и електронни услуги. Идеята е отново да намерим този път към библиотеката, за да могат деца и възрастни все по-често да намират там своя дом.

VI. Координационна, експертно-консултантска и квалификационна дейност

През 2016 г. Регионална библиотека „Христо Ботев“ – Враца извършва координационна, експертно-консултантска и квалификационна дейност за библиотеките от област Враца, съгласно Закона за обществените библиотеки от 2009 г.

На територията на област Враца през 2016 година са работили 115 библиотеки с щатни библиотекари:

- * Регионална библиотека „Христо Ботев“ – Враца;
- * Читалищни библиотеки – 103;
- * Училищни библиотеки – 7; * Вузовски библиотеки – 2; * Специални библиотеки – 2.

Основни дейности са свързани с изпълнението на задълженията на Регионална библиотека за оказване на експертно-консултантска и квалификационна дейност за библиотеките и библиотекарите на територията на област Враца. По-значимите от тях са: организацията и провеждането на националните кампании, обявени от ББИА, Министерство на културата, община Враца и други образователни институции и фондации, като Национална библиотечна седмица, Маратон на четенето, „Чети с мен“ и отбелязване Деня на Народните будители. През 2016 г. тези инициативи са популяризирани сред библиотекарите от областта.

През 2016 г. са направени 215 устни консултации с библиотекари от областта по основи на библиотечната теория и практика – комплектуване, обработка на БД, водене на Дневник на библиотеката, класификация на БД, инвентаризация на БФ и други.

В отдела се поддържа Информационен масив за състоянието на библиотеките и движението на библиотечните служители в областта.

Информационната дейност се реализира в две посоки – от една страна за библиотекарите от област Враца и от друга за институции и организации на регионално и национално ниво се подава информация за библиотеките.

През 2016 г. справки, статистически показатели и информации са подавани на Община Враца, Областна администрация Враца, ББИА, Фондация „Глобални библиотеки – България“ и Министерство на културата.

Библиотечните специалисти от Враца и областта своевременно са информирани за всички важни събития и кампании на регионално и национално ниво, инициирани от Регионална библиотека, ББИА и Министерство на културата, като Маратон на четенето, Национална библиотечна седмица, кампанията „Чети с мен“, Ден на народните будители. А също така възможности за проекти и програми, обяви на различни фондации и институции, по които могат да кандидатстват читалищните библиотеки.

Интересната инициатива през 2016 г. „Чети с мен“ за трета поредна година беше успешно популяризирана сред библиотечната общност и реализирана от Регионална библиотека „Христо Ботев“ и в много библиотеки от областта. Голям процент от колегите се включват в националните кампании и обявяват Дни на отворени врати, с което популяризират библиотеките, дейностите си и допринасят за изграждане навици за четене и интерес към книгите.

През годината Регионална библиотека полагаше усилия със собствени средства да подпомага библиотекарите от областта в обучения за разширяване на познанията в различни сфери на обществения живот и новости в библиотечната теория и практика.

На 25.02.2016 г. в Конферентната зала на Община Враца се проведе Годишно събрание за отчитане дейността на обществените библиотеки от област Враца. Гости на срещата бяха г-жа Луизина Савкова от Министерството на културата, отдел „Регионални дейности“ и г-жа Ирина Иванова, заместник областен управител на област Враца. На форума бе представен отчет за дейността на обществените библиотеки през 2015 г. от Антоанета Георгиева - заместник-директор на Регионална библиотека. Гжа

Цвети Иванова - управител на ОИЦ-Враца представи възможностите за участие в програми с европейско финансиране в новия програмен период, допустими за Северозападен регион. Колеги от три читалищни библиотеки в презентации показаха добри практики от своята работа. На събранието присъстваха 75 библиотечни и читалищни специалисти от всички общини в областта, представители на РЕКИЦ, общинска администрация Враца, Мездра и Оряхово. В състоялата се дискусия бяха обсъдени проблемите и перспективите пред обществените библиотеки – финансиране, проекти и програми, квалификация на кадрите.

Министерството на културата на Република България създаде през 2016 г. Регистър на обществените библиотеки, съгласно чл. 10 от Закона на обществените библиотеки. За воденето на Регистъра Министърът на културата утвърди „Правила за водене на регистъра на обществените библиотеки“. В изпълнение на задълженията си по ЗОБ, за оказване на експертно-консултантска и квалификационна дейност за библиотеките на територията на област Враца, Регионална библиотека „Христо Ботев“ организира в периода 19 - 28 април 2016 г. обучителни семинари по общини. На срещите се обсъждаха стъпките по вписването, начина на попълване и подаване на заявленията за вписване в публичния регистър, сроковете за подаване на формулярите и всички актуални към момента проблеми на читалищните библиотеки.

През 2016 г. се водеха преговори по организационни въпроси относно квалификацията на кадрите в читалищните библиотеки. Отдел „Регионални дейности“ на МК напомни още през м. февруари за разпоредбите в ЗОБ, чл. 29, 35 и 39, относно „Служителите в библиотеките следва да притежават професионална квалификация, отговаряща на спецификата и позицията която заемат в обществената библиотека“. Последва разработване на примерна програма от Асоциация „Съвременни читалища“ и ББИА, преговори с Бюро по труда - Враца за обучение в повисока квалификационна степен за нашите библиотекари. Но тази дейност не се реализира в рамките на година, работата по нея ще продължи и през 2017 г. с надежда да успеем в настоящата година да предложим на колегите удовлетворяваща ги програма за обучение.

За отбелязването на професионалния празник - 11 май - Ден на библиотечните и информационни работници Регионална библиотека и ББИА Секция Враца организираха изнесен семинар в местността „Дядо Йоцо“ във Врачанския балкан на тема „Библиотеката – място за всеки” с 45 участника от обществените библиотеки в област Враца. За втора поредна година проведохме и конкурса за „Най-добра библиотека и най-добър библиотекар в област Враца на 2015 г.”. Победители в конкурса:

Библиотеката при НЧ „Храм-паметник Христо Ботев-1879” гр. Козлодуй и Мария Божковска – библиотекар в НЧ „Фар 1930”, с. Паволче, общ. Враца.

Националната библиотечна седмица 9 - 13 май 2016 г. беше организирана от ББИА като застъпническа кампания на тема „Библиотеката – място за всеки”, с подкрепата на фондация „Глобални библиотеки – България” и Фондация „Америка за България”. Тя протече с редица събития, демонстриращи ролята на библиотеките в живота на всички възрасти и социални групи от обществото. Библиотеките от областта се включиха активно в отбелязването на седмицата и инициираха редица срещи за представяне на своите информационни възможности и книжовни богатства.

Двудневен национален форум „Библиотеките днес” се проведе на 29 и 30 ноември в Националния дворец на културата за обсъждане на бъдещето на обществените библиотеки в информационната ера. На форума бяха представени новите възможности за библиотеките в информационното общество на 21-и век. Представителите на област Враца от целевите библиотеки включени в програмата на Фондация „Глобални библиотеки – България” бяха 29.

VII. Професионална квалификация

През изминалата година библиотечни специалисти преминаха през следните обучения:

- запознаване с най-новите тенденции и програмни продукти в областта на автоматизацията на библиотечните процеси;
- обучение по предоставяне на административни електронни услуги - „Въведение в електронното обучение”;

- обучение по проблемите на стандартизацията и каталогизацията в българските библиотеки;
- обучение за консултанти по библиотерапия.

Двама завършиха обучението си в СУ „Св. К. Охридски” - магистърска програма „Библиотечно-информационни науки и културна политика” (БИНКП).

VIII. Административна и финансова дейност

През 2016 година библиотеката организира своята дейност с нова съвременна организационно-функционалната структура. Създадена с цел оптимизиране на библиотечната дейност и създаване условия за въвеждане на иновации. В структурата промените са основно в наименованията на отделите и обединяването им в направления, съобразно новата терминология в Закона за обществените библиотеки.

В края на годината в Регионална библиотека работят 24 щатни служители, от които: 1 директор, 1 заместник-директор, 1 специалист обучения софтуерни приложения, 1 системен администратор, 1 експерт връзки с обществеността, 1 касиер-домакин, 1 чистач и 17 библиотечни специалисти. Изразходваният бюджет на библиотеката за 2016 г. е в размер на 330 047 лв. Средства от републиканския бюджет – 323 523 лв.; средства от собствени приходи - 3727 лв.; от дарение - 2613 лв.; вторични суровини – 184 лв.

Средната брутна заплата за 2016 година е 732.30 лв.

Допълнително материално стимулиране (ДМС) бе получено за 1 ноември - Ден на народните будители. Във второто тримесечие на служителите бяха изплатени и средства за работно облекло, в размер на една минимална работна заплата. Финансовата година за Регионална библиотека „Христо Ботев” Враца приключи без задължения. През отчетния период са проведени 10 заседания на Дирекционния съвет като специализиран

колективен съвещателен орган, на които са разглеждани и взети решения по основни проблеми, касаещи библиотеката.

IX. Материално-техническа база

През последните години бяха положени огромни усилия състоянието на материално-техническата база да се подобри. Сменена е дограмата на голяма част от отделите. През отминалата година библиотеката не е правила ремонти на помещения. Община Враца стартира през месец ноември изграждане на асансьор, който ще даде достъп на хора в неравностойно положение до всички отдели на библиотеката.

X. Връзки с обществеността

През 2016 г. Регионална библиотека продължи своята активна популяризаторската кампания на своите дейности. Акцент в нея бе работата на библиотечния екип по популяризиране на дейностите в социалните мрежи чрез организиране на събития. Целите на инициативите, които се организират са обвързани с мисията на обществените библиотеки – да удовлетвори потребностите на отделните лица и групи от образование, информация и личностно развитие, в това число от развлечение и занимания през свободното време. Основен приоритет бе насърчаване на гражданското участие и подкрепа в мисията – четене за всички. Екипът обръща специално внимание на работата с медиите. Те са целева група от изключително голямо значение за имиджовото изграждане на библиотеката в обществото, чрез каналите за комуникация, които предоставят. През последната години се наблюдава тенденцията към засилване интереса на медиите към четенето и новите издания. Затова свидетелства и рубриката „Ред по ред“ на ТВ Враца, представящо класации за „Най-четени книги“ в отдел „Заемна за дома“. Проведените събития от библиотеката са получили широк обществен отзвук и са отразени във всички регионални и национални медии. Общуването и работата с медии, партньори и приятели е непрекъснат и важен процес за институцията. Резултатите са видни за всички: Регионална библиотека „Хр.

Ботев” - Враца е с нов облик пред обществеността - модерен културен институт, жизнено необходим за местните, част от ежедневието и празника на врачани. Защото духът на града е библиотеката.

ПРИЛОЖЕНИЕ

1. Сводна статистическа таблица за изпълнение на основни показатели за 2016 г.

№	Показатели	Ед. мярка	Отчет
1	Библиотечен фонд	Рег.ед.	260319
2	Набавени библиотечни материали	Рег.ед.	3 135
3	Отчислени библиотечни материали	Рег.ед.	642
4	Текущо получавани периодични издания	Загл.	67
5	Регистрирани читатели	Брой	4 520
	- под 14 години	Брой	1 746
	- над 14 години	Брой	2 774
6	Заети библиотечни материали	Рег.ед.	140 437

РЕГИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА „ХРИСТО БОТЕВ“ ВРАЦА
ОТЧЕТ 2016

7	Посещения (общо)	Брой	115 196
	От тях в читалните	Брой	37 747
8	Въведени записи в електронните БД до края на 2016 г.	Бр.зап.	4 792
9	Направени справки общо	Брой	26 939
	От тях - устни	Брой	14 844
	- писмени	Брой	132
	- авт. информационно търсене	Брой	12 382
10	Организиран масови прояви	Брой	464
11	Методическа дейност		
	- оказана експертно-консултантска помощ	Бр. конс.	215
	- организирани квалификационни мероприятия	Брой	9
	-посетени библиотеки	Брой	8
12	Щатен състав	Брой	24
13	Бюджет общо	Лева	330 047

2. Библиотечен фонд, набавени, отчислени и заети библиотечни документи по съдържание според десетичната класификация

Индекс	Наименование	Библ. фонд	Набавени БД	Отчислени БД	Заети БД
0	Общ отдел	5 485	81	-	2 899
1	Философия	6 121	65	-	3 387
2	Религия. Атеизъм	1 629	20	-	815
3	Обществено политически	26 307	263	-	17 500

РЕГИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА „ХРИСТО БОТЕВ“ ВРАЦА
ОТЧЕТ 2016

5	Математика. Естествени науки	15 662	58	-	1 618
61	Медицина	10 956	57	-	3 800
62 64-69	Техника. Промишленост	21 420	58	-	1 932
63	Селско стопанство	4 849	16	-	840
7	Изкуство	24 917	54	-	4 740
793/799	Спорт	3 972	19	-	2 960
80	Езикознание	5 791	37	-	1 690
82-89	Литературознание	12 438	104	-	3 989
9	История	9 956	108	-	6 380
91	География. Пътешествия	3 742	11	-	1 950
	Художествена	80 883	1 684	-	64 660
	Детска отраслева	10 244	35	452	644
	Детска художествена	15 947	465	190	20 633
Общо през отчетната година		260 319	3 135	642	140 437

**3. Библиотечен фонд, набавени, отчислени и заети
библиотечни документи по вид**

Вид на библиотечните материали	Библиотечен Фонд	Набавени БД	Отчислени БД	Заети БД
Книги	227 039	3 050	642	113 087
Периодични издания	14 254	66	-	25 278
Графични издания	2 335	6	-	500
Картографски издания	136	-	-	-
Нотни издания	3 065	9	-	1 063
CD	1 291	4	-	204

РЕГИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА „ХРИСТО БОТЕВ“ ВРАЦА
ОТЧЕТ 2016

Диафилми, диапозитиви	920	-	-	-
Грамофонни плочи	8690	-	-	27
Магнетофонни ленти и др.звуконосители	64	-	-	-
Видеокасети, DVD	921	-	-	208
Аудиокасети	1 569	-	-	70
Други - дискети	15	-	-	-
Общо	260 319	3 135	642	140 437

4. Библиотечен фонд, набавени, отчислени и заети библиотечни документи по език

Език	Библиотечен Фонд	Набавени БД	Отчислени БД	Заети БД
Български	230 407	3 083	638	138 931
Руски	18 442	1	2	377
Английски	4 261	1	1	793
Немски	5 039	-	-	209
Френски	908	10	-	222
Други езици	1 218	5	-	1
Общо през отчетната година	260 319	3 135	642	140 437

5. Набавени библиотечни документи по начин на доставяне

	От тях
--	--------

РЕГИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА „ХРИСТО БОТЕВ“ ВРАЦА
ОТЧЕТ 2016

Общо за отчетната година	Чрез покупка	По депозит	Абонамент	Дарение	Заменени срещу загубени
3 135	668	136	66	2 259	6

6. Състав на читателите по професия и пол

Код	Професия	Общо
01	Работници в промишлеността	120
02	Работници в селското стопанство	-
03	Инженерно-технически специалисти	241
04	Селскостопански специалисти	24
05	Медицински специалисти	152
06	Математици, физици, химици, геолози, географи, биолози	65
07	Философи, социолози, историци, педагози, филолози, икономисти и юристи	422
08	Писатели, журналисти, артисти, художници, музиканти и др.	54
09	Учители – детски, начални и прогимназиални	305
10	Студенти	295
11	Ученици от горния курс	1131
12	Ученици от начален и среден курс	1152
13	Други	559
Общо през отчетната година		4 520
1 В това число: Мъже		1 529
Жени		2 991

7. Състав на читателите по възраст и образование

РЕГИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА „ХРИСТО БОТЕВ“ ВРАЦА
ОТЧЕТ 2016

По възраст				По образование	
До 14 год.	От 15 до 18 г.	От 19 до 28 г.	Над 28 г.	Средно	Висше
1 746	468	472	1 834	958	1 294

8. Текущи периодични издания по вид и по съдържание

Отрасли на знанието	Общо	Вестници	Списания
0 Общ отдел	-	-	-
1 Философия	1	-	1
2 Религия. Атеизъм	-	-	-
3 Обществено политически науки	40	29	11
5 Математика. Естествени науки	1	-	1
61 Медицина	2	1	1
62, 64-69 Техника. Промисленост	5	1	4
63 Селско стопанство	-	-	-
7 Изкуство	4	-	4
793-799 Спорт	3	2	1
80 Езикознание	2	-	2
82-89 Литературознание	6	1	5
9 История. Биографии	1	-	1
91 География. Пътешествия	1	-	1
Художествена литература	-	-	-
Детска отраслева литература	-	-	-
Детска художествена литература	1	-	1
Общо през отчетната година	67	34	33

9. Библиотечни инициативи през 2016 година

Изложби	9
Витрини по повод бележити дати и годишнини	49
Творчески вечери, срещи с автори, представяния	21
Конференции	2
Краеведски разходки	12
Беседи за ББЗ с разходка в библиотеката	80
Литературни четения	64
Представени презентации	16
Детско утро	33
Открити уроци	28
Артистична работилница	17
Състезания, игри, конкурси	69
Прожекция на филми	57
Дискусии	7
Общо културни прояви за 2016 г.	464

РЕГИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА „ХРИСТО БОТЕВ“ ВРАЦА
ОТЧЕТ 2016